

PROJE YAZIMI

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

PROJE GELİŞTİRME VE KOORDİNASYON OFİSİ

TÜBİTAK Proje Formlarındaki Ana Başlıklar

- ▶ Başlık, Proje Özeti, Project Summary
- ▶ Amaç ve Hedefler
- ▶ Konu, Kapsam ve Literatür Özeti
- ▶ Özgün Değer
- ▶ Yöntem
- ▶ Proje Yönetimi, Ekip ve Araştırma Olanakları
- ▶ Yaygın Etki

- ▶ Başlık, Proje Özeti, Project Summary
- ▶ Özgün Değer
- ▶ Yöntem
- ▶ Proje Yönetimi
- ▶ Yaygın Etki

Projelerde Değerlendirme

Özgün değer

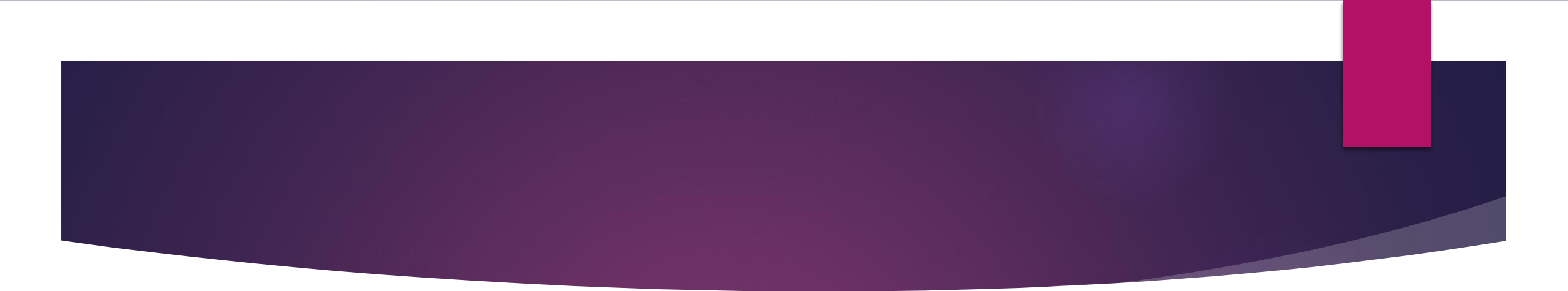
Yöntem

Proje yönetimi

Yaygın etki

Konu, Kapsam ve Literatür Özeti

- Proje önerisinde ele alınan konunun kapsamı ve sınırları, **projenin araştırma sorusu veya problemi** açık bir şekilde ortaya konulmalı ve ilgili bilim/teknoloji alan(lar)ındaki literatür taraması ve değerlendirilmesi yapılarak proje konusunun literatürdeki önemi, arka planı, bugün gelinen durum, yaşanan sorunlar, eksiklikler, doldurulması gereken boşluklar vb. hususlar açık ve net bir şekilde ortaya konulmalıdır.
- Literatür değerlendirmesi yapılırken ham bir literatür listesi değil, ilgili literatürün özet halinde bir analizi sunulmalıdır. Referanslar <http://www.tubitak.gov.tr/ardeb-kaynakca> sayfasındaki açıklamalara uygun olarak EK-1’de verilmelidir.

Bu yönergeye göre; **Konu, Kapsam ve Literatür**
Özeti bölümünün ana fikri ya da amacı sizce ne olabilir?

Bölümdeki Amaç(lar)

- ▶ Araştırma soruları
- ▶ Literatürdeki boşluk
- ▶ Çalışma, boşluğu nasıl dolduracak

Konu, Kapsam ve Literatür Özeti

Konu	Konunun tanıtımı - kuramsal çerçeve
Kapsam	Konunun sınırları – Araştırma problemi
Literatür Özeti	Literatür taraması ve değerlendirilmesi, Konunun literatürdeki yeri, Bugün geline durum, Eksiklikler, Doldurulması gereken boşluklar

Araştırma konusu

Araştırmanın
kapsamı

Araştırma problemi

Literatür özeti

Genel

Özel

Konu, kapsam ve literatür analizi

1- Alan belirleme

Çalışmanın bağlamı ortaya konulur. Çalışılan konunun arka planına ve önemli noktalarına vurgu yapılır.

2- Kapsam

Çalışmanın sınırları ortaya konulur.

3- Yer Açma

Literatürde dolması gereken bir boşluk olduğuna işaret edilir.

4- Boşluğu doldurma

Bu aşamada tespit edilen eksikliklere yönelik olarak bu boşlukların yapılan çalışmada nasıl doldurulduğu açıklanır.

Örnek Durum

BAŞLIK: 5E ÖĞRENME MODELİNİN X KONUSUNUN ÖĞRETİMİNDEKİ ETKİLİLİĞİNİN İNCELENMESİ

Öğrenme

Yapılandırmacı Öğrenme Teorisi

Aktif Öğrenme Yöntemleri, Önemi

Konu (Kuramsal çerçeve)

5E Öğrenme Modeli

5E Öğrenme Modelinin X konusunun
öğretimine uygulanmasına yönelik açıklamalar

Kapsam

5E Öğrenme Modeli öğrencilerin X konusundaki akademik başarılarını nasıl etkiler?

5E Öğrenme Modeli öğrencilerin derse karşı tutumlarını nasıl etkiler?

Araştırma
soruları

Literatür Özeti

Bu Başlıktaki Bilgilerin Projenin Diğer Kısımları İle İlişkisi

Kapsam
Problemler

Yöntem
İş paketleri
Amaç

Literatür özeti

Özgün değer

Araştırma Konusu

- ▶ bir probleme sahip olma
- ▶ problem çözme isteği
- ▶ bir konuya ilişkin merak ve ilgi

Araştırma konusu

Araştırma Konusunun Belirlenmesi

Literatür

- ☐ İnceleme-Takip
- ☐ Güncel Eğilimler
- ☐ Dergiler
- ☐ Araştırma Önerileri
- ☐ Temel kaynaklar

Akademik Paylaşım

- ☐ Akran Görüşleri
- ☐ Uzman Görüşleri
- ☐ Bilimsel Toplantılar
- ☐ Akademik Ağlar

Çalışılan Alan

- ☐ Alandaki Deneyimler
- ☐ Güncel Teknolojik Gelişmeler
- ☐ Alandaki Yenilikler

Bireysel Faktörler

- ☐ Gözlem Yapma/Sorgulama
- ☐ İlgi alanı

Araştırmanın Sınırlandırılması???

Sınırlandırma nasıl yapılabilir?

Sınırlandırma neden gereklidir?

Araştırma Problemi

- Yapılabilir, sınırları belli
- Yararlı
- Özgün
- Güncel
- Araştırmaya uygun (etik)

Araştırma Problemi

- Problem mantıklı ve anlaşılır bir şekilde belirtilmezse okuyucu çözüme de ilgi duymaz.
- Belirlenen problemin neden önemli olduğunun anlatılması okuyucuyu sunulan çalışmaya bağlayan bir kanca gibidir.

Literatür Taraması

Bilimsel araştırmalarda;

- Ön literatür taraması yapılarak araştırma problemi belirlenir.
- Araştırma problemi belirlendikten sonra ayrıntılı literatür taraması ile problem gözden geçirilir ve problem literatürle ilişkilendirilir.

Literatür Taraması (LT)

- LT, bir bilim dalına ait bir konuda yazılmış ve bilimsel platformda paylaşılmış eserleri içeren bilgi kaynaklarının incelenmesi ve bu kaynaklardan araştırılacak konu ile ilgili yayınların elde edilmesidir.
- ▶ Literatür taraması **≠ Google taraması**
- İnternet ortamındaki her kaynak ya da bilgi güvenilir değildir. İnternette alınan bilgilerin de bilim kamuoyunda paylaşılmış olması gerekir.

Literatür Taraması

✓ Kaynaklar

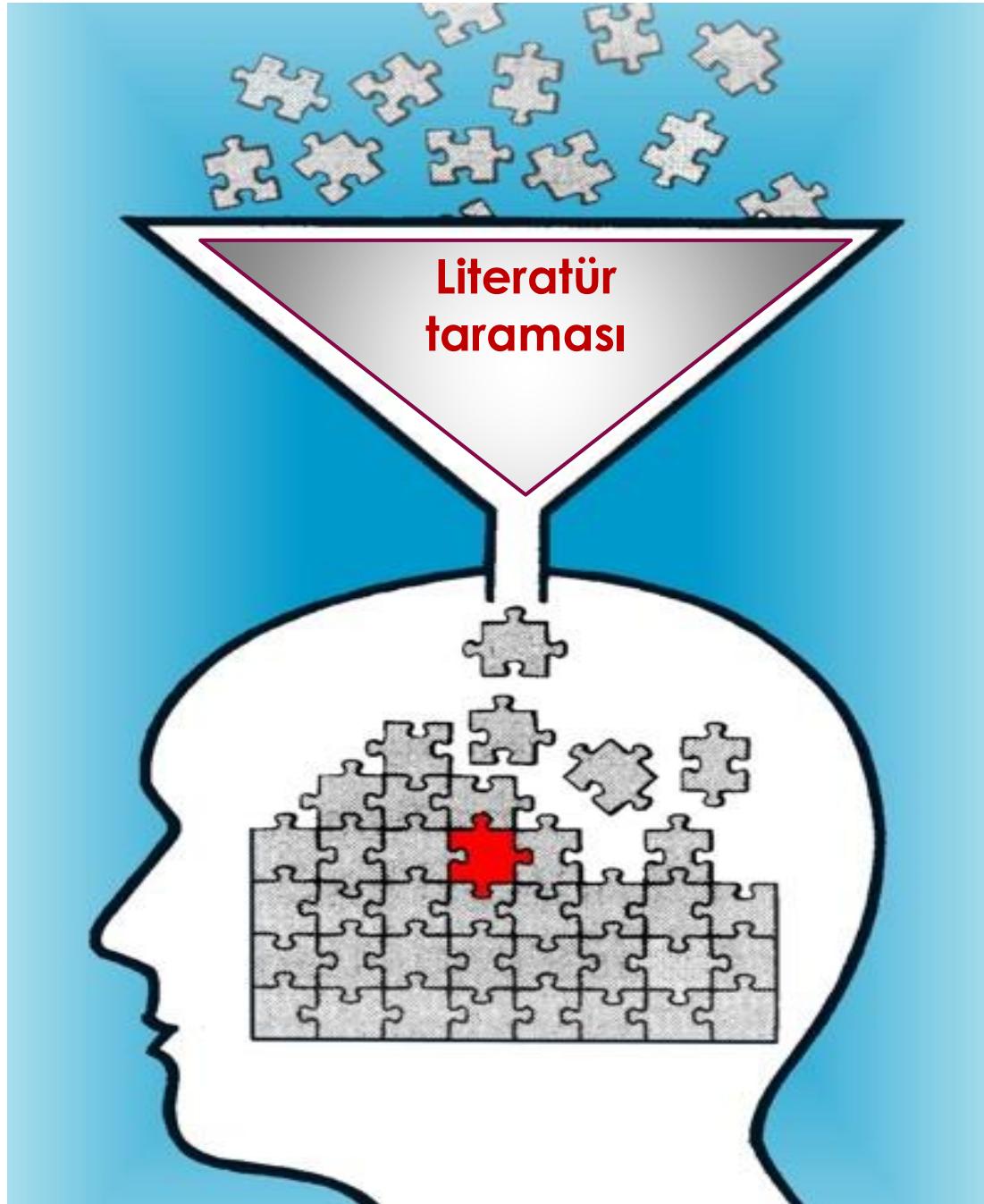
- Özgün kitaplar
- Tezler
- Handbook
- Özgün makaleler
- Derleme türü makaleler

Dergiler

Literatür Taraması

✓ İndeksler

- Science Citation Index (SCI)
- Social Sciences Citation Index (SSCI)
- Arts & Humanities Citation Index (AHCI)
- Eğitim ile ilgili alan indeksleri
 - ISI Database'e giren tüm indeksler
 - Australian Education Index
 - British Education Index
 - Journals Indexed in Eric
 - Full Text (H.W.Wilson) Database Covarage List

**Literatür taraması ve
analizi**

Literatür Özeti

- Kullanılan bilgilerin güncel olmasına dikkate edilmeli ve konuyla ilgili yapılmış yayınlardan kesinlikle bahsedilmelidir.
- Literatürde birbiriyle örtüşen veya zıt olan bilgiler tartışılmalıdır.
- Literatür özetinde ilgili konuda geline nokta ve bu konudaki boşluk/eksiklik ortaya konulmalıdır.

Literatür Özeti

- Literatür özeti ham liste biçiminde olmamalıdır. Ham literatür listesi proje iade sebeplerinden bir tanesidir.
- Literatür özetinden sonra yapılacak çalışmanın literatüre ne katacağı açıklanmalıdır.
- Literatür özeti hazırlanırken verilen kaynakların sayısından daha çok niteliği önemlidir.

Literatür Özeti

- Literatür özetinin yazımında $4N+1N-1K$ kuralı dikkate alınmalıdır.
- ❑ **KİM?** Araştırmayı kim yapmış?
- ❑ **NE ZAMAN?** Araştırma ne zaman yapılmış?
- ❑ **NİÇİN?** Araştırma hangi problemi çözmek için yapılmış?
- ❑ **NASIL?** Araştırma nasıl yapılmış? Yöntemi nedir?
- ❑ **NE?** Araştırmanın sonucunda ne bulunmuş?
- ❑ **NE EKSİK?** Boşluğa işaret etme

İyi Literatür Taraması ve Kötü Literatür Taraması Arasındaki Farklar (1)

İyi Literatür Taraması	Kötü Literatür Taraması
Tutarlı sorular kümesi etrafında düzenlenir.	Net odaklanmalar yapılmadan konudan konuya düzensiz şekilde dağılan bir çalışma halindedir.
Çalışmayı yönlendiren, sorularla ilişkili temel okumaları ve klasik çalışmalar içerir.	Kalite veya ilişkililiği ayırt etmeden önemsiz çalışmaları içerir ve temel okumalarının tamamını ya da bazılarını göz ardı eder.
Net kriterler dahilinde kaliteli araştırmalara önemli ölçüde değer biçen çalışmalardır.	Önemli değerlendirmeler yapmadan araştırma bulgularını basitçe özetleyen çalışmalardır.

İyi Literatür Taraması ve Kötü Literatür Taraması Arasındaki Farklar (2)

İyi Literatür Taraması	Kötü Literatür Taraması
İleri çalışmalar için mantıksal çözümler sunarken ve farklı görüşleri de yazıya dahil eden çalışmalardır.	İleri çalışmalar için mantıksal çözümler yapamayan ve farklı görüşlere yer vermeyen çalışmalardır.
Düzenlemede ve sunumda net, tutarlı ve sistematik olduğundan okunmaya değer çalışmalardır.	Eksik organizasyon, anlaşılmayan dilin çok fazla kullanılması ve dağınık olması nedeniyle okumayı sıkıcı ve mantıksız kılar.
Anlamli kronolojik sıraya göre araştırma sonuçlarını ortaya koyan çalışmadır.	Kronolojik gelişmeyi yansıtmayan ve dönemleri birbiriyle karıştıran çalışmalardır.

Anlam bütünlüğü için...

- **Dil etkin kullanılmalı;**
 - Kısa ve anlamlı cümleler kullanma
 - Tekrar tekrar okuma
 - Akran düzeltmesi
 - Profesyonel yardım

Unutmayınız! Yazma yeteneğimiz yazdıkça ve okudukça gelişecektir.

- **Anlaşılabilir olmalı;**

Bilimsel yazım, alıcıya açık bir sinyalin iletilmesidir. Sinyalin kelimeleri, mümkün olduğu kadar açık, basit ve iyi sıralanmış olmalıdır.

Dikkat edilmesi gereken diğer hususlar

- ▶ Aceleye getirilmemeli, geniş zamanda yazılmalıdır.
- ▶ Ben, biz gibi özneler kullanılmamalıdır.
- ▶ Pasif cümleler kullanılmalıdır.
- ▶ Konu dağıtılmamalıdır.
- ▶ İddialı ifadelerden kaçınılmalıdır.

Konu, kapsam ve literatür bölümü özetle;

- Konuyla ilgili olarak **okuyucunun ilgisini** çekmelidir.
- Çalışmaya öncülük eden **problemin temelini** ortaya koymalıdır.
- Çalışmanın, bilimsel **literatürdeki yerini** belirlemelidir.

Yararlanılan bazı kaynaklar

- ▶ **Celik, E., Gedik, N., Karaman, G., Demirel, T., & Göktaş, Y. (2014). Mistakes encountered in manuscripts on education and their effects on journal rejections. *Scientometrics*, 98(3), 1837-1853. <http://link.springer.com/article/10.1007/s11192-013-1137-y>**
- ▶ Bahçekapılı, E., Bahçekapılı, T., Fiş-Erümit, S., Göktaş, Y., & Sözbilir, M. (2013). Eğitim teknolojisi araştırmalarında problemlerin belirlenme süreci [The factors affecting research problems definition in educational technology research]. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 13(4), 2317-2335. <<http://www.edam.com.tr/kuyeb/pdf/tr/0f26231704b7339c975027b31bd9adf4lirtr.pdf>>
- ▶ Topu, B., Baydaş, Ö., Turan, Z., & Göktaş, Y. (2013). Öğretim teknolojisi araştırmalarında geçerlik ve güvenirlik önlemleri [Common reliability and validity strategies in instructional technology research]. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 42(1), 110-126. http://bote.cukurova.edu.tr/efdergi/index.php/efdergi/article/view/V42N1S10/V42_N1_010
- ▶ Yeşildağ-Hasancebi, F., Göktaş, Y., & Günel, M. (2014). Eğitim araştırmalarında modsal betimlemelerin kullanımı. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 3 (2). <http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/14.yesildag-hasancebi.pdf>
- ▶ Robert A. DAY (2000) Bilimsel bir makale nasıl yazılır ve yayımlanır? Çeviri : Gülay ALTAY, ISI Publication.
- ▶ Hasan GÜRAK (2004) Bilimsel Araştırma - Hazırlama, Eleştiri ve Sunuş Yöntemleri.
- ▶ Prof. Dr. Nuri ORHAN, Bilimsel Makale Nasıl Yazılır
- ▶ TÜBİTAK, Bilimsel Dergilere Gönderilen Makalelerde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar, Tübitak Yayınlar ve Tanıtım Daire Başkanlığı
- ▶ Prof. Dr. Güldal KIRKALI, Bilimsel Bir Makale Nasıl Yazılır?
- ▶ Dr.Türker BAŞ, Bilimsel Bir Araştırma Ödevi Nasıl Hazırlanır?
- ▶ <http://www.slideshare.net/ytaki/howtowriteamanuscript03012011>
- ▶ Reeves, T. C. (1999). İyi Literatür Taraması ve Kötü Literatür Taraması Arasındaki Farklar.
- ▶ Swales, J. (1990). *Genre analysis: English in academic and research settings*. Cambridge University Press.

KONU, KAPSAM VE LİTERATÜR ÖZETİ